

Bu çözüm kitapçığında 75 sorunun çözümü vardır.

1. **Yapısalcılık-Zihnin Elementleri (Wilhelm Wundt):** Bilinçli zihinsel tecrübelerimizi oluşturan en temel unsurlardan olan duyum ve algıların incelenmesidir. Yapısalcılar aynı yapbozun parçaları gibi yüzlerce duyumun bir araya gelerek bilinçli tecrübelerin meydana geldiğini açıklarlar. Bu yaklaşımın psikoloji bilimine en büyük katkısı “çebakış” yöntemini ortaya koymuş olmalarıdır.

CEVAP A

2. **Algıda Seçicilik:** Organizmanın, çevresinde bulunan çok sayıda uyarıcı nesne, ya da olaydan, bir ya da bir kaçına dikkatini yöneltmesidir. Algıda seçiciliği etkileyen birçok iç ve dış neden vardır.
- “Ev kiralayacak olan bireylerin çevrelerindeki emlak bürolarını öncelikle algılamaları, “Gürültüyle geçen uçağın algılanmasının uyarıcının şiddetinden dolayı daha çabuk olması” algıda seçiciliğe örnektir.

CEVAP C

3. **Beyin:** yetişkin bir insan beyнинin ortalama ağırlığı 1350 gramdır ve pembemsi beyaz renkte, jöle kıvamını andırır. Beyin şekerle (glikoz) çalışır. Glial ve nöron hücreleri denen iki hücre grubunu barındırır. Bu hücrelerin sayısı yaklaşık 1 trilyondur. Beyin sinir sisteminin bir parçasıdır ve bu hücreler yoluyla insan davranışını şekillendirir.
- Omurilik:** Omurilik soğanından başlayıp kuyruk sokumuna kadar uzanan omurilik omurgamız içerisinde yer alan bir sinir kordonudur. Organlardan beyne ve beyinden diğer organlara gelen sinirler omurilikten geçer. Beyinle diğer organların arasındaki bilgi iletimini sağlar. Beyne bağlı olmadan kendiliğinden oluşan refleks olaylarını kontrol eder.
- Soruda parmağımızı aniden çekmemiz kendiliğinden oluşan refleks olayıdır (Omurilik). Acı olarak yorum yapan beynimizdir.

CEVAP D

4. Sosyal psikolojide önemli bazı araştırmalar ve deneyler şöyledir;
1. Muzaffer Şerif-Otokinetik etki (karanlık oda deneyi)
 2. Asch -Uyma deneyi
 3. Milgram-İtaat deneyi
- Bem ve Likert tutum konusuyla ilgilenmişlerdir. Allport ise sosyal psikolojiye deneyi kazandıran çok önemli katkı yapan bir isimdir.

CEVAP C

5. Kaza yapan Mehmet Bey’in “Cana gelecek mala gelsin” demesi yani yaşanan her kötü olayın iyi yönlerini görmeye çalışması polyannacılıktır yani tatlı limondur.

CEVAP C

6. Vücudun yaşamını sürdürebilmesi için otomatik olarak ortaya koyduğu davranışlara homeostatik davranış denir. Örneğin üşüdüğümüzde titrememiz, sıcakta terlememiz, şeker oranımız düştüğünde vücudun insülin salgılaması birer homeostatik davranıştır.

CEVAP C

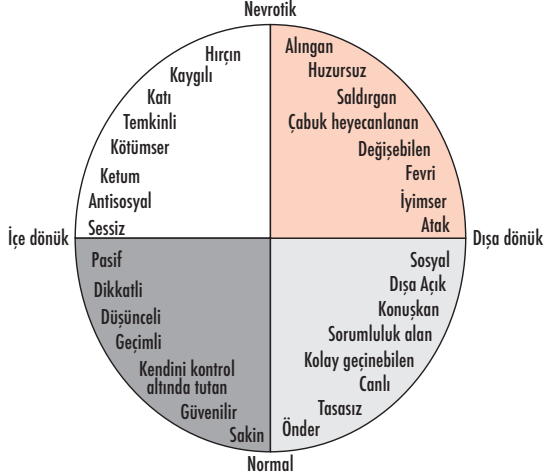
7. Thorndike organizmanın benzer uyarıcılara karşı benzer tepkiler vermesine “tepki analojisi” adını vermiştir.

CEVAP A

8. Skinner’ın ortaya koyduğu edimsel (operant) koşullanma yoluyla bireylere “alışkanlıklar ve psikomotor beceriler” öğretilir. Dolayısıyla öğrencilere düzenli ödev yapma alışkanlığı kazandırmak isteyen sınıf rehber öğretmeni Zeynep Hanım’a “edimsel koşullanma” önerilmelidir.

CEVAP B

9. **Allport'un Personalistik Psikolojisi:** O, kişilik gelişim kuramında, ego kavramıyla karışmaması, alana yeni bir terim kazandırma ve bireyin bilen oluşunu vurgulamak amacıyla, benlik (self) kavramını kullanmayı tercih etmemiş, onun yerine 'proprium' terimini kullanmayı önermiştir.

Eysenck'in kişilik boyutları şekilde belirtilmiştir.

Eysenck içedönük-dışadönük, normal-nevrotik boyutlarına yaşlılık dönemine bir de psikotik boyutunu eklemiştir. Tutucu özellik yer almamaktadır.

CEVAP E

10. Zekâ, ergenliğin ilk yılları (Erinlik Çağı)'na kadar yani aşağı yukarı 11-12 yaşlarına kadar hızlı gelişir. Bazı psikologlar zekânın en hızlı gelişme döneminin 2-5 yaşlar arası olduğunu ileri sürmektedir. 12 yaştan sonra zekânın hızı biraz azalarak gelişmeye devam eder. Düşünsel gelişmede nihayet öyle bir zaman gelir ki artık zihin gücü daha fazla artmaz olur. Fikirsiz olgunlaşmanın bu son sınırına, (Ortalama 15 olmak üzere) 14-18 yaşlar arasında varılır. Zihin gücü bir süre bu seviyede kalır, sonra özellikle hayatın son yıllarına doğru azalmaya başlar.

Zekânın doruk noktasına 14-18 yaşlar arasında ulaşıldığı dikkate alınca, bu yaşlardaki bir gencin, 30-40 yaşlarındaki bir yetişkine göre zekâca daha üstün olduğunu kabul etmek gerekir. Ancak, burada göz önünde bulundurulması gereken bir husus da yetişkinlere göre gençlerdeki zekânın ham zihin gücü olmasıdır. Kişi, ergenlik çağının sonunda zekânının ulaştığı doruk seviyesinden yararlanarak pek çok şeyler öğrenmeyi, bilgi ve görgüsünü artırmayı sürdürür. Bu bakımdan bilgisi ve fikrsel tasarımları daha zengin olduğu için 30-40 yaşlarındaki bir yetişkinin problem çözme ve akıl yürütme yeteneği 16-18 yaşındaki bir gençten daha üstün olabilir. Yetişkin özellikle bilgi hazinesinin daha zengin olmasından faydalanarak daha iyi uslamalar yapar, daha iyi yargılara varabilir. Bununla beraber, fikirsiz yeteneklerde orta yaşlara doğru hafif bir gerileme başlar. Bu gerileme, özellikle, yetişkinler, gençler kadar hızlı hesap yapamazlar; bunların fikirsiz çağrışımları da daha yavaş olur. 21. yaşa doğru varılan zekânın son olgunlaşma sınırı da belirsizdir. Bu sınır herkes için biraz farklıdır.

CEVAP A

11. Soruda bireyin "Tıp fakültesine mi gitsem, yoksa mühendisliğe mi?" seçimlerinde kendi niteliklerine göre hareket ettiği ve başkalarının görüşlerine değer verdiği belirtilmiştir. Bu durumda birey organizmaya daha fazla güven duyar. Bu nedenle Rogers'in kendini gerçekleştiren bireyin özelliklerinden "organizmaya daha fazla güven" kavramı parçaya göre doğru bir ifadedir.

CEVAP C

12. Parçaya göre Halil sınavla ilgili olumsuz düşüncelere sahiptir. Bu konuda yardım edecek psikolojik danışman akılcı duygusal terapiyi kullanmak durumundadır. Akılcı duygusal davranış terapisi, insanların kendilerine zarar veren düşünce ve davranışlarını değiştirerek onları mutlu etmeyi hedefleyen bir psikoterapi yöntemidir.

CEVAP B

13. Freud, rüyaların bilinçdışına itilerek bastırılmış olan içgüdüsel arzuların örtülü bir şekilde tatmin edilmesini içerdiğine ve bu sebeple rüyaların görünenin aksine çok daha derin manaları içerisinde barındıran karmaşık olgular olduğuna inanmaktadır.

Rüya esnasında da olsa bilinçdışı arzularımız çoğunlukla rüya görenin sosyal anlamda şekillenmiş olan zihninde açık bir surette kabul edilemezler. Bundan dolayı kılık değiştirirler ve sembolik bir örtü kullanarak ortaya çıkarlar.

Freud, rüyaların hem açık hem de kapalı/gizli anlamları bulunduğunu ileri sürer. Açık anlam, rüyanın görünen anlamıdır. Gizli anlam ise sembollerle ifade edilen gerçek anlamdır.

Freud bütün bunlarla birlikte tüm rüyaların duygusal çatışmalardan kaynaklanmak zorunda olmadığını da ifade etmiştir. Bazı rüyaların oda sıcaklığı, yatmadan önce fazla yemek yeme gibi günlük sıradan uyarıcılar sebebiyle de oluşabildiğini söylemiştir. Kısacası

Freud, rüyaların büyük çoğunluğunun bilinçdışıdaki bastırılmış olan yasak arzularından ve az bir kısmının bedene etki eden bazı uyarıcılardan kaynaklandığını düşünmektedir.

Bu nedenle B, C, D, E seçenekleri doğrudur. "Rüyalar kolektif bilinçdışının ürünüdür." diyen Jung'dur.

CEVAP A

- 14. Sosyal ilgi:** İnsanlarla ilişki kurma kendini ait hissetme, toplumla bir olduğunu hissetmesidir.

Doğum Sırası: Adler'e göre her çocuğun doğum sırasından kaynaklanan aile içinde özel bir konumu vardır. Adler bu konuları beş şekilde açıklamıştır; ilk çocuk, iki kardeşten ikincisi, ortanca, en küçük kardeş ve tek çocuk.

Aşağılık Kompleksi: Bireyin toplum içinde gösterdiği çaba aslında toplum içinde daha iyi bir yere sahip olma çabasının bir yansımasıdır.

Yaşam Tarzı: Yaşam tarzı bireyin dünyaya ilişkin zihninde sahip olduğu duygu ve düşünceleri açıklar. Birey çocukluktan itibaren elde ettiği deneyimler sonucunda bir yaşam tarzı geliştirir.

Ara inançlar, kalıplaşmış tutumlar, kurallar, ve varsayımlardan oluşmaktadır. (Aaron T. Beck)

Üstünlük çabasının temelinde aşağılık duygusu vardır.

CEVAP C

- 15. Cinsiyet Rolü Analizi:** Danışanların kültürel olarak ön-görülen cinsiyet rol beklentilerinin kadınlar üzerindeki etkisi ve yaşantılarının bunlardan nasıl etkilendiği konusunda bilgi sahibi olmalarına yardımcı olmak için kullanılan bir tekniktir.

Feminist terapiye özgü bir tekniktir.

Feminist terapi, cinsiyeti ve gücü terapötik sürecin merkezine koyar. Feminist terapiye göre bir kişiyi anlamak için o kişinin problemlerine katkıda bulunan sosyal ve kültürel unsurları göz önünde bulundurmaktır.

CEVAP D

- 16.** Yalom ayrıntılı bir şekilde ölüm, ölüm anksiyeteleri, çocuklarda ölüm ve psikoterapik yöntemler üzerinde durmaktadır. Ölüm hayatın bir gerçeğidir.

Bir kişinin özgür olabilmesi kendi sorumluluğunu üstlenebilmesi, davranışlarına kendisinin yön vermesi, diletiğini ve istediğini yapabilmesi, başkasından sorumluluğunu almasını istemenin dahi bir sorumluluk olduğunu vurgulamaktadır.

Sorumluluk kadar önemli bir diğer konu ise dilemek ve istemektir, çünkü bu kavramlar sorumluluk ile doğrudan bağlantılıdır. Bir eylemi yapmayı dilemeden ya da istemeden onu gerçekleştirmek imkânsızdır

Yalom'un kullandığı dil, hastaları ile olan iletişim biçimi, ne olursa olsun dürüstlükten ayrılmama prensibi, terapiye olaya müdahale etmeyip sadece rehber konumunda kalabilmesi, hastalarının kendi çözüm yollarını kendilerinin bulmasına liderlik yapması onu kendisi gibi olan diğer terapistlerden ayrıcalıklı bir konuma yükseltmektedir.

Burada şunu da izah etmek gerekir ki hiçbir terapist hastalarına herhangi bir din, dinî tutum ya da davranışla ilgili olumlu ya da olumsuz telkinde bulunamaz ve bulunmamaları da gerekmektedir.

CEVAP E

17. Bowen, insan etkileşimindeki en temel ögenin üçgen olduğunu söylemiştir. Üçgen üç kişiyi kapsar. Bu üçgende herhangi bir anda iki kişi grubun içindedir, üçüncü kişi ise "dışarıda" kalır.

Bowen'a göre ayrıştırma ve kronik kaygı, hayatta kalmaya yarayan bir fenomendir ve düşünce dışıdır.

Temelde organizmanın, zihinde oluşturduğu bir tehdide karşı olan tepkisidir. Bowen kronik kaygının herhangi özel bir nedenden kaynaklanmadığını söylese de bunun daha çok ilişkide yaşanan sıkıntıdan kaynaklandığı görülmektedir.

Duygusal yakınlık, bir seçimin sonucu olabilir ya da tepkisel olarak ortaya çıkabilir. Herkes arada sırada "duygusal olarak kopma" şeklinde adlandırılan uzaklaşmayı yaşayabilir.

Bowen, insanların ilişkiler konusundaki eğilimlerinin onların doğum sırasından etkilendiğini yazmıştır. Doğum sırası ailenin işleyişi ve ayrışma derecesi ile yakından ilişkilidir. Örneğin; bir evdeki en büyük çocuğun davranışları "aynen" evin en büyük çocuğundan beklenenler şeklinde ise, o zaman burada bir üçgenin oluştuğu düşünülebilir.

Yineleme prensibi kavramı, stratejik aile terapisine aittir. Aile etkileşiminin belli bir sınırlı ranj içinde tekrar tekrar ortaya çıkması olarak ifade edilir.

CEVAP E

18. Kompleksler herhangi bir konuya ilişkin duygusal yoğunluğa sahip çağrışımlardır.

Persona, topluma karşı taktığımız maskedir. Örneğin, ailemize karşı farklı, arkadaşlarımıza karşı farklı davranırız.

Anima-animus; belirgin cinsel özelliklerimizden ötürü her birimize kadın ya da erkek cinsiyetleri verilmiştir; ancak hiçbirimiz saf kadın ya da erkek değilizdir.

Ben arketipinin amacı kişiliğin tüm parçalarını birleştirmektir. Psişenin organize eden yönü, tüm arketipleri ve ifadelerini harmanlar. Psişik enerjinin uygun bir şekilde ifadesini düzenler.

Gölge, kişiliğin karanlık, hayvansı yönünü ifade eder. Parçada gölge arketipinden bahsedilmektedir.

CEVAP B

19. Soruda danışmanın "Bak şu vicdansızın yaptığına" diyerek öfke tepkisi vermesi iletişim engelidir. Danışan bu durumu anlaşıyor olarak değerlendirmektedir fakat psikolojik danışmanın empati kurması için objektif olması, taraf tutmaması gerekmektedir. Bu nedenle danışanın yanlış tanımladığı kavram "empati"dir.

CEVAP A

20. **Asgari Düzeyde Teşvik (Devam ettiriciler):** Psikolojik danışmanın az düzeyde konuşup danışanın konuşmaya sevk edilmesidir. Danışanın söylediklerini açıklamaya başladıktan sonra psikolojik danışmanın görevi, danışanın konuşmasının devamını sağlamaktır. Tek kelimededen oluşan sorular, bazı anahtar kelimelerin tekrarı, basit "hmm, hmmm" lar ve baş sallamalar danışana dinlendiği mesajını verir. Bu beceri oturumların başında ilk oturumlarda kullanılmamalıdır. Tek başına değil diğer becerilerle kullanılmalıdır. Asgari düzeyde teşvik, danışanın söyledikleri içinde önemli olan anahtar sözcüğün tekrar edilmesi, tek kelimelik pekiştireçler kullanılması, kısa cümleler kullanılması şeklinde olabilir. Örnek:

Anahtar sözcüklerin tekrarı: Danışan: Oğlu beni rahatsız ediyor.

Danışman: Rahatsız ediyor.

Tek kelimeli pekiştireçler: Sonra, evet, nasıl ve gibi sözcükler

Kısa cümleler: Danışanın anlatmaya devamını sağlamak için psikolojik danışman, "daha anlat", "örnek ver" diyebilir.

CEVAP C

21. Nilüfer Voltan Acar'a göre terapötik iletişimde psikolojik danışman olarak verilecek tepkilerin Türkçe kalıplara uygunluğuna dikkat edilmektedir. Bir dilin kültürü, bir kültürü yansıttığı göz ardı edilmeden, tepki cümlelerinin kalıpları zorlama ve uydurma olmayan konuşulan dili örneklemektedir. İngilizcede "I see you are tired", denilebilir. Ancak Türkçede, "Senin yorgun olduğunu görüyorum.", demek hiç uygun değildir. Psikolojik danışmada, özellikle, öğrenme modelinde, danışanla psikolojik danışman aynı düzeyde olmalıdır. Oysa, "Senin yorgun olduğunu görüyorum.", cümlesinde bu cümleyi kullanan psikolojik danışman ister istemez yukarıya çıkmıştır. O halde, İngilizceden direkt çevrilen yukarıdaki cümle Türkçe dil yapısına uygun değildir. Öyleyse, psikolojik danışman olarak, danışanla terapötik ilişkiye girildiğinde Türkçe düşünüp, Türkçe konuşmak daha uygun olur, böylece de çeviri kalıplarına bağlı kalınmamış olunur.

CEVAP E

22. Empatik Tepki Düzeyleri

Bazı kaynaklarda 4, 5 veya 7 empatik düzey tanımlanmıştır. Ama olumlu bir empatik tepki için en az üçüncü düzeyde tepki vermek gerekmektedir.

1. **Düzyey:** Psikolojik danışmanın, danışanın duygu ve söylediklerini saptırıp yanlış yansımasıdır.
2. **Düzyey:** Psikolojik danışmanın duygu ve içerik açısından eksiltmeler yapmasıdır.
3. **Düzyey:** Psikolojik danışmanın hem duyguyu hem de içeriği aynen yansımasıdır.
4. **Düzyey:** Psikolojik danışmanın içeriğe ya da duyguya eklemeler yapmasıdır. Kişiselleştirme kullanılabilir.
5. **Düzyey:** Danışmanın hem duyguya hem de içeriğe eklemeler yapmasıdır.

Dolayısıyla empati koşulunu sağlayan beceriler duygu, içerik yansıtma ve kişiselleştirmedir.

CEVAP C

23. Psikolojik Danışman Eda Hanım'ın "Fatma, eşinle sinemaya gidemediğin için öfkelenmiştin, şimdi de en yakın arkadaşınla gidemediğin için öfkeleniyorsun" demesi bağlamadır. Bağlama: Psikolojik danışmanın, danışanın daha önceki oturumlarda anlattıkları, yaşadıkları ile o anda anlattıkları ve yaşadıkları arasında paralellik kurmasıdır. Bağlama becerisini iyi kullanabilmek için, psikolojik danışmanın gerek grupla psikolojik danışmada gerekse bireysel psikolojik danışmada sürece dikkat etmesi gerekir. Örneğin, farklı olaylar karşısında danışanda aynı duygu yaşanıyorsa danışanın dikkati bu noktaya çekilmelidir. Bağlama becerisi, danışanın farkındalık kazanmasını sağlar.

CEVAP B

24. Danışma oturumlarının oturum süresi 55 dakika olacak ve konuştuklarımız aramızda kalacak. (I) yapılamaz. Yapılama: Psikolojik danışmanın ilk oturumunda kullanılması gereken bir beceridir. Psikolojik danışmaya yeni gelen, psikolojik danışma hakkında pek bir şey bilmeyenlere bilgi vermek amacıyla kullanılır. Çok fazla uzun olmamalıdır. Ayrıca psikolojik danışma kurallarından bahsetmek de yapılama içerisinde yer alır. Örneğin; her hafta aynı saatte birlikte olacağız, psikolojik danışma oturumları 55 dakika olacaktır, konuşulanlar aramızda gizli kalacaktır, gönüllülük esastır. ----

Psikolojik danışmaya geliş amaçlarından, beklentilerinden başlayabiliriz, amaçların nelerdir?(II) konuşmaya açık davettir. Konuşmaya Açık Davet: Bu beceri, danışanın kendisini daha iyi anlatabilmesi amacıyla açık uçlu sorular sorma becerisidir. Açık uçlu sorular, danışanın kaygıları, duyguları, düşünceleri etrafında odaklanır ve danışanın sorunlarının açığa kavuşmasını sağlar. Örnek: Görüşmeye başlamaya ilgili örnekler: · Neler olup bitti? · Bugün neler hakkında konuşacağız? · Geçen haftadan beri neler oldu?

CEVAP D

25. Şizofreni bozukluğu yıllarca sürebilen genellikle genç yetişkinlik yıllarında (18-25 yaş aralığı özellikle) ortaya çıkan düşünce, algı, duygu, dil ve davranış yapısındaki ağır bozulmalarla kendini gösteren bozukluktur. Şizofrenisi olan kişiler sıklıkla halüsinasyonlar (varsanılar) ve paranoyalar (sanrıları, hezeyanları) yaşarlar. Halüsinasyonlar; gerçekte olmayan sesleri duyma, nesneleri görme gibi hatalı duyuşsal algılardır. Paranoyalar gerçek temeli olmayan yanlış düşünce ve inançlardır. Örneğin; birey kendisinin sürekli takip edildiğini, telefonun dinlendiğini ve kendisine zarar verilmek istendiğini söyler. Birey kendisinin dünyayı kurtarmak için yeniden gelmiş Hz. İsa olduğunu söyleyebilir.

CEVAP E

26. Akıcılık bozukluğu tanı ölçütleri;1. Ses ya da seslem (hece) yinelemeleri, 2. Ünsüz ve ünlü ses uzatmaları, 3. Kırık sözcükler (örn. sözcüğün içinde ara verme), 4. Sesli ya da sessiz duraklama (konuşma sırasında doldurulan ya da doldurulmayan ara vermeler), 5. Dolambaçlı konuşma (sorunlu sözcükleri kullanmamak için yerine başka sözcük kullanma), 6. Sözcüklerin büyük bir gerginlikle çıkartılması 7. Tek seslemliler (heceli) tam sözcük yinelemeleri (örn. 'Ben-ben-ben-ben onu görüyorum').

CEVAP D

27. Fiziksel bir dayanağı olmamasına rağmen yaşanan psikolojik problemler nedeniyle oluşan fiziksel şikâyetler bedensel belirti bozukluğu olarak adlandırılır.

Hipokondriyazis vücut fonksiyonları ile yüksek oranda ilgilidir. Herhangi bir geçerli fiziksel hastalığı olmamasına rağmen kişi fiziksel semptomlar ile yüksek oranda ilgilidir. Sağlığı ile ilgili kaygıları yaşamını yönlendirir, aktivitelerini kısıtlar, çevre ilişkilerini bozar. Bedensel belirti bozukluğu (somatizasyon) ile hastalık kaygısı bozukluğu (hipokondriyazis) çoğunlukla karıştırılır. Aradaki fark şöyle açıklanabilir: Her ne kadar iki bozuklukta da fiziksel belirtiler konusunda endişe olsa da yalnızca hipokondri olan kişiler hastalık konusunda emindir. Ağrıdan ziyade net bir hastalık ismi ile ortaya çıkarlar.

Konversiyon bozukluğu, kişinin duyu durum problemlerini kendisine dahi ifade etmemesi neticesinde gelişen fiziksel semptomlardır.

Yapay bozukluk, bu rahatsızlık bireyin kendini hasta ya da yaralı duruma düşürmesi ile tanımlanan bir rahatsızlık türüdür.

Kimlik Çözülmesi (Çoklu Kimlik Bozukluğu), bu rahatsızlık bireyin gün içinde çok farklı kimlikler ve bunlara ait temel davranışsal özelliklerin sergilenmesiyle açıklanır.

Çözülme (dissosiyasyon) bozuklukları kategorisindedir.

CEVAP A

28. DSM - 5'te toplamda 10 tip kişilik bozukluğu incelenir ve bunlar A, B ve C olmak üzere üç kümede toplanır.

A Kümesi (tuhaf ve alışılmamış): Paranoid, Şizoid ve Şizotipal Kişilik Bozukluğu

B Kümesi (hareketli ve kararsız): Antisozyal, Narsistik, Histriyonik ve Borderline Kişilik Bozukluğu

C Kümesi (Endişeli ve korkan): Çekingen, Bağımlı ve Obsesif-Kompulsif Kişilik Bozukluğu

A seçeneğinde paranoid kişilik bozukluğu, bu kişiler kimseye güvenmez. Paranoya dediğimiz ruh halini yaşar.

B seçeneğinde verilen borderline kişilik bozukluğu; kişinin kendisi ve diğer insanlar hakkındaki düşünme biçimini, sosyal hayatta problem yaratacak şekilde etkileyen bir mental rahatsızlıktır.

C seçeneğindeki antisozyal kişilik bozukluğu; sosyal kuralları tanımaz; rahatsız edici, agresif ve kontrolsüzce davranabilir.

D seçeneğinde şizoid kişilik bozukluğu, kişinin iç hayatına odaklanma ve dış dünyadan kopuk olma eğilimini tarif eder.

E seçeneğindeki çekingen kişilik bozukluğu, bu kişiler eleştirilme ya da dışlanma korkusundan dolayı insanlarla ilişkiye girmesini gerektiren işlerden ve etkinliklerden kaçınma eğilimindedirler. Yeni insanlarla tanışmaktan çekinirler ve iletişimi kendileri başlatamazlar. İlişkide oldukları insanların onları sevdiklerinden emin olmak isterler. Soruda geçen Mehmet'in yaşadığı çekingen kişilik bozukluğudur.

CEVAP E

29. Selektif Mutizm (seçici konuşmamazlık), konuşma yeteneğini kendileri için yabancı ortamlarda, belirli yerlerde ve/veya belirli kişilere karşı sergileyemezler.

Ayrılma kaygısı bozukluğu, kişinin gelişim sürecine uygun olmayan, bağlanılan kişiden (anne, baba, yakın bir aile ferdi vb.) ayrılmayı düşününce bile kişide yoğun strese ve korkuya sebep olan anksiyete bozukluğudur.

Davranım bozukluğu, çocuk ve ergenlerin, kurallara, toplumsal değerlere uymaması ve başkalarının haklarını ihlal eder şekilde davranışlar göstermesi durumudur.

Dikkat Eksikliği Hiperaktivite Bozukluğu (DEHB), bireyin yaşına ve gelişim düzeyine uygun olmayan dikkat sorunları, aşırı hareketlilik ve istekleri erteleyememe (dürtüsellik) ile kendini gösteren nörogelişimsel bir bozukluktur.

Özgül dil bozukluğu, çocukta herhangi bir işitme kaybı, gelişimde bir gerilik, nörolojik bir hasar ve otizm olmasına ve normal bir zekâ olmasına karşın, dilin anlaşılma ve/veya üretimindeki bozukluğudur.

Soruda verilen Kadir'in yaşadıkları ve belirtileri davranım bozukluğuna uygundur.

CEVAP B

30. Pika: En az 1 ay süreyle, sürekli olarak, besleyici değeri olmayan, kültürcüce onaylanmayan, besin olmayan maddeleri (toprak, cam, sabun, kalem, silgi) yeme bozukluğudur.

Bulimiya Nervosa: Psikolojik kökenli bir bozukluktur. Bulimiya nervosa "Bir öküzü yiyebilecek kadar büyük bir açlık" veya "bir öküz kadar yiyebilmek" anlamına gelen patolojik bir iştahı tarifler. Aşırı yeme alışkanlığı ile kendini belli eder.

Ruminasyon bozukluğu, çoğunlukla 3-12 aylık çocuklarda görülen bir yeme bozukluğudur. Zaman zaman 1 yaşın üzerindeki çocuklarda da görülebilir. Erkek çocuklarda kız çocuklara göre 5 kat daha fazla rastlanır. Ruminasyon bozukluğu, çocuğun yemeğini yedikten sonra, yediklerini ağzına tekrar getirerek geviş getirme hastalığıdır.

Anoreksiya Nervosa: Psikolojik kökenli bir bozukluktur. Anoreksiya nervozanın özünde zayıflık için aşırı çaba harcama yer alır. Olumsuz beden algısı önemli rol oynar.

Tıkanırcasına yeme bozukluğu, kişi normalden çok sık ve çok fazla yemek yer, rahatsızlık hissedene kadar devam eder. Acıkmadığı halde yer, fazla yediği için sonrasında suçluluk ve utanma hissi oluşur, fazla yediği için utanır bu yüzden başkaları yokken, yalnız yemeği tercih eder. Soruda Oktay'ın durumuna uygun bozukluk tıkanırcasına yemek bozukluğudur.

CEVAP D

31. DSM-V'te maddeyle ilişkili bozukluklar ve bağımlılık bozuklukları şunlardır:

1. Alkol
2. Kafein
3. Kenevir (kannabis)
4. Halüsinojenler
5. Uçucular (Tiner, benzin)
6. Opiyatlar (eroin)
7. Uyarıcılar (kokain, ekstazi)
8. Tütün ve diğer maddeler
9. Kumar

DSM 5 "internet" genel internet bağımlılığı olarak değil de "internet oynama bozukluğu" olarak tanımlamıştır.

CEVAP A

32. Otizm, üç yaşından önce başlayan ve ömür boyu süren, sosyal etkileşime ve iletişime zarar veren, sınırlı ve tekrarlanan davranışlara yol açan beynin gelişimini engelleyen bir rahatsızlıktır.

Down sendromu, trizomi 21; genetik düzensizlik sonucu insanın 21. kromozom çiftinde fazladan bir kromozom bulunması durumu ve bunun sonucu olarak ortaya çıkan genetik bir farklılıktır

Asperger sendromunda, otizmden farklı olarak, dil gelişimi ve kullanımı normale yakın olup zihinsel yetersizliğe rastlanmamaktadır.

Çocukluk çağı dezintegratif bozukluk: Çocuğun bütün gelişim alanlarında normal bir seyir izlenirken, 2-4 yaş arası bir dönemde, çocuk daha önceden edindiği tüm yetileri bir anda kaybetmeye başlamaktadır.

Zekâ geriliği, kişinin zihinsel becerilerinin yaş ortalamasının altında olması, buna bağlı olarak standart eğitim sisteminin beklentilerini karşılama konusunda sıkıntı yaşaması durumudur.

Parçada belirtiler (çamaşır makinesini izleme, göz teması kurmama...), Can'ın otizimli olduğunu destekler niteliktedir.

CEVAP D

33. Bireyi tanıma tekniklerinin kullanım amaçları şunlardır:
1. Temel ilke bireyin kendini tanımasına yardım etmektir.
 2. Sadece bir ölçme aracı bireyi tanımak için yeterli değildir. Amaç bireyi olabildiğince farklı yönleriyle tanımaya çalışmak olmalıdır.
 3. Bireyi tanıma tekniklerinin birlikte veya kısa zaman dilimi içinde uygulanıp sonuçlarının birlikte yorumlanması daha yararlıdır.
 4. Bireyi tanıma tekniklerinin etkili biçimde uygulanabilmesi ve sonuçlarından yararlanılabilmesi için okulda öğrenci ile ilgili olan herkesin işbirliği içinde olması gerekir.
 5. Bireyi tanıma teknikleri bir araçtır. Araç uygulamak amaç haline getirilmemelidir.
 6. Bireyi tanıma hizmetleri sadece duygusal sorunu olan öğrencilere değil, tüm öğrencilere yönelik olmalıdır.
 7. Öğrencileri tanıma hizmetleri süreklidir.
 8. Bireyi tanıma teknikleri aracılığıyla elde edilen bilgiler en kısa sürede planlı bir biçimde kullanılmalıdır.
 9. Okullarda öğrenciler hakkında toplanan özel ve gizli olmayan bilgilerden öğretmenler, yöneticiler ve velilerin de yararlanabilmeleri sağlanmalıdır.

D seçeneğine göre testleri uygulamak asıl amaç değildir, araçtır.

CEVAP D

34. Öğrenciyi daha iyi yardım edebilmek için çeşitli tekniklerle öğrenciler hakkında toplanan bütün bilgilerin sistematik bir şekilde özetlenip kaydedildiği dosyaya toplu dosya denir. Toplu dosya öğrenci ve onun gelişme seyri ve seviyesi hakkında somut bilgiye ihtiyaç gösteren rehberlik programı için temel şarttır.

Bir veya iki çeşit değerlendirme tekniği ile toplanan bilgilerin yorumlanmalarında bir yanılma payı her zaman için mevcuttur. Bu nedenle, diğer değerlendirme ve bilgi toplama teknikleriyle elde edilen bilgilere göre bu bilgiler karşılaştırılıp doğruluk ve uygunluk dereceleri kontrol edilmelidir.

Aynı tekniği evvelki ve bugünkü ile ve gelecekteki sonuçlarının değerlendirmelerinde benzerlik ve aykırılık bakımından kontrol edilmeleri gerekir.

Dosyadaki bilgiler gizlilik düzeyleri içermektedir dolayısıyla herkesin istediği zaman inceleme olasıdır.

CEVAP E

35. Lise son sınıf öğrencilerine yönelik yapılacak çalışmada büyük nüfusa yönelik survey (tarama) yöntemini kullanmalıdır. Hedef çok sayıda kişiye ulaşmaktır. Yazılı ya da sözlü mülakat şeklinde anketler kullanılır. Seçilen örneklemin, genellemeler yapılması istenen nüfusu gerçekten temsil etmesi istenir. Survey yönteminde veri toplama tekniği olarak anket ve görüşme kullanılır.

CEVAP B

36. Otobiyografi, bireyin kendisi hakkında yani hayatı ile ilgili yazılı olarak bilgi vermesine dayanan bir tekniktir. Otobiyografide amaç: bireyin davranışlarının gerisinde bulunan ihtiyaçları ve tutumları tespit etmektir.

Otobiyografi tekniği;

1. Güvenirliliği düşük bireyi tanıma tekniğidir çünkü sosyal kabul hatası yapılma ihtimali yüksektir.
2. Öğretmen tarafından uygulanabilir fakat yorumlanması uzmanlık gerektirir.
3. Uygulama süresi 45 dakika yani bir ders saatidir.
4. Öğretmen yeni tanıştığı gruplara uygulamamalıdır.

A seçeneği doğrudur, ihtiyaç halinde yazılmalıdır.

B seçeneği doğrudur, özel ve kişisel bilgiler içerdiğinden gizliliğe dikkat edilmelidir.

C seçeneği doğrudur, bu teknik sonrasında psikolojik danışma hizmeti verilebilir.

D seçeneği yanlıştır, ihtiyaç durumunda yazdırılmalıdır. Amaç özel ve kişisel bilgiler elde etmektir.

E seçeneği doğrudur. Uygulayıcı öğrenciye güven verirse kendini açar.

CEVAP D

37. Anı -terapisi (A) bireylerin sorununa yönelik direkt bilgi sahibi olamadığımızda o kişiyle ilgili yazılı bir kaynağa başvurulur, otobiyografi (B) kişinin özyaşam öyküsünün kendisi tarafından kaleme alındığı, rol oynama (D) spontanlık ve yaratıcılıkla bir durumun dramatize edildiği, vaka incelemesi (E) bir kişinin problemlerini anlamaya yönelik çok yönlü ve detaylı incelendiği bir tekniktir. Parçada Gencay Bey "Evdeki disiplin ve davranış sorunlarını çözebilmek için anlaşılır bir yaklaşım içeren bir kitap önermiştir" ifadesinde kitapla içgörü-sağaltım tekniği olan bibliyoterapi ifade edilmiştir.

CEVAP C

38. Bibliyoterapi, kitap, cd ya da başka nesnelere aracılığıyla insanların duygusal sorunlarını çözmelerine yardımcı bir yöntemdir. Burada amaç kişinin kendisini tanıması, sorunlarını fark edip başa çıkabilmesidir. Bu yöntem bireyin sorunları hakkında içgörü kazanmasını amaçladığından A, B, C, E seçenekleri doğrudur. Fakat D seçeneğinde uyarmak, gözdağı vermek iletişim engelidir insancıl anlayışa zıttır ve iletişimin doğasında sınırları veli tarafından belirlemek yoktur. Psikolojik danışmanın iletişimde görevi terapötik koşulları yerine getirmek ve becerileri kullanmaktır.

CEVAP D

39. Soruda verilen sosyogram incelendiğinde (I) grupta 3-4 nolu öğrenciler arasında ikili ilişki bulunmaktadır. (II) 7 nolu öğrenci izole olmuştur, grup dışında kalmıştır. (III) daire olarak belirtilen kızlar kendi cinsini, üçgen belirtilen erkekler hemcinslerini seçtiği için cinsiyete dayalı seçim yapılmıştır. Fakat sınıfta (IV) klik yoktur. Bu sebeple I, II, III nolu ifadeler söylenebilir.

CEVAP C

40. Temel Kabiliyetler Testi (Primary Mental Abilities)'ni oluşturan Louis Leon Thurstone'dur. • Yayının Chicago Üniversitesinin yayınevi tarafından ilk basımı yapılmıştır. Türkiye'de ise Milli Eğitim Bakanlığı Test ve Araştırma Bürosu tarafından 1953 yılında basılmış, el kitapları ise en son 2001 yılında revize edilmiştir (Dirlik, 2013). • TKT, 5 -7, 7 -11 ve 11 -17 yaşlar arasındaki çocuklarda uygulanabilmektedir. Kalem-kâğıt testidir. TKT, Thurstone'un "Temel Zihinsel Yetenekler" olarak adlandırdığı grup faktör düzeyine göre oluşturulmuş zekâ testidir.

CEVAP A

41. Grupla psikolojik danışmada evreler ve özellikleri:
1. **Başlangıç:** Bu evrede üyeler birbirlerini tanırlar, beklentiler üzerinde durulur ve üyeler davranışsal amaçlarını belirlerler. Ayrıca bu dönemde grubun kuralları konur.
 2. **Geçiş:** Bu evre tıpkı ergenlikte olduğu gibi sorunlu geçer. Bu dönem çalkantılıdır, çünkü güven oluşmamıştır. Bu dönemde güç ve kontrol söz konusudur. Grup üyeleri birbirini ve lideri kontrol etmeye çalışır. Ayrıca üyeler düşmanca duygularını gruba getirebilirler. Deneysel lider bu duygu ve davranışların normal olduğunu bilir.
 3. **Eylem:** Bu evre işin yapıldığı dönemdir. Bir başka deyişle grubun olgunluk dönemidir. Bu dönem grubun en uzun aşamasıdır. Bu dönemde üyeler bireysel ayrılıkların farkına varırlar, birbirlerini olumlu ya da olumsuz yanılarıyla kabul ederler, artık güven gelişmiştir.
 4. **Sonlandırma:** Bu aşama grubun sonlandığı dönemdir. Bu nedenle bazı gruplarda, üyelerde bir regresyon görülür. Yani gruba başladıklarında var olan sorunlar birden gün yüzüne çıkar. Buna çocuk gruplarda çok rastlanır. Bazı kişiler için veda etme aracı olabilir. Grup lideri buna dikkat etmelidir. Çünkü veda etme hoşça kal diyebilme başlı başına çalışılması gereken bir konudur. Bu evrede davranışsal amaçlara ulaşıp ulaşılmadığı irdelenir.

CEVAP E

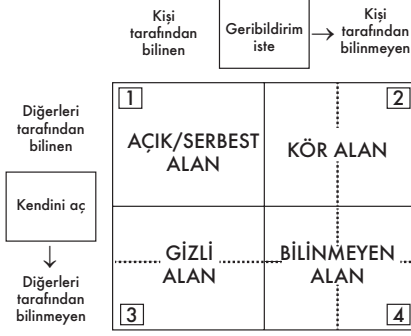
42. Grupla psikolojik danışmada alıştırma özellikleri;
1. Sadece sessizliği bozmak için kullanılmamalıdır.
 2. Direnci kırmak, transferansla başatmak, bireyin kendini ve başkalarını tanıması için kullanılabilir.
 3. Çok fazla kullanılmamalıdır, yoksa direnç oluşabilir.
 4. Grup liderinin alıştırma uygulamaları için yaşantı geçirmesi gerekmektedir.
 5. Gönüllülük esastır.
 6. En iyi ve en etkili alıştırma daha önce planlanmadan spontane olarak yeri geldiğinde yapılması gerekir.
 7. Alıştırmanın sunulduğu kültür ve alt kültürlerin liderce bilinmesi gerekir.
- A seçeneği doğrudur Nilüfer Voltan Acar hocaya göre alıştırma gestalt terapiden ortaya çıkmıştır.
- Buna göre A, B, D, E maddeleri doğrudur.
- C seçeneği yanlıştır; alıştırma üyeler ve grup içindir, lider süreci kolaylaştıran ve yürüten bir güçtür. (yapılandırıcı usta)

CEVAP C

43. Grupla psikolojik danışmada Ohlsen ve arkadaşlarına göre direncin belirtileri şunlardır:
- P. d geç gelmek için özür bulma
 - Oturumları kaçırma
 - Sorunlar hakkında konuşmaktan kaçınma
 - Davranışsal amaçlar belirlememe
 - Yardım edip edilmeyeceğini sorgulama
 - Daha önceki yaşantılarla ilgili konuşma
 - Öğüt isteme
 - Başkaları hakkında konuşma
 - Gruptaki diğer üyeleri koruma
 - Seçici sessizlik
 - Grubun dışındaki insanlarla konuşma
 - Gruptaki görevini sorgulama.
- Soruda belirtilen konuşmama, isteksizlik grupla psikolojik danışmada direnç belirtisidir.

CEVAP E

44.

Johari Penceresi'nde, iki veya daha fazla kişi arasında, bu kişilerin birbirleri hakkındaki bilgileri ön plana çıkarmaktadır. Bu bilgiler dört pencere şeklindedir. Açık alan, kör alan, gizli alan ve bilinmeyen alan olarak ifade edilmektedir.

Soruda grubun eylem evresindeki gibi biz duygusu geliştiğinden üyelerin kendini ve başkalarını tanıdığından güvenin oluştuğundan bahsedilmektedir. Johari Penceresi'ne göre bu alan "açık" alandır. Grupla psikolojik danışmanın amacı açık alanı genişletmektir.

CEVAP D

45. Grupla psikolojik danışmanın avantajları,

1. Diğerlerinden alınan tepki ve geribildirim olumlu etkisi
2. Yeni davranışlar öğrenme ve deneme olanağı sunması
3. Yalnız olunmadığı duygusu vermesi
4. Güven ve rahatlık hissi yaratması
5. Geniş uygulama alanına sahip olması
6. Aynı anda birden fazla kişiye yardım sağlama

E seçeneği yanlıştır. Çünkü grupla psikolojik danışma geniş uygulama alanına sahiptir eğitim, tıp, endüstri gibi bir çok hizmet konusunda kullanılmakta ve uygulanmaktadır.

CEVAP E

46. Lider gruba üyeleri seçerken bazı ölçütlere dikkat etmelidir. Bu ölçütler, yaş, cinsiyet, kişilik özellikleri ve sosyo-ekonomik düzeydir.

Yaş: Özellikle ergen grupları yaş açısından homojen olmalıdır. İlk ergenlik yıllarında olan birini ergenliğin son döneminde olan birinin anlaması mümkün değildir. Yine çocuk grupları için de aynı şey geçerlidir.

Cinsiyet: Ölçüt alındığında ergenlerin kendi ve karşı cinsi daha iyi tanımaları için grup heterojen olmalıdır. İki grubun yan yana olduğu çalışmalar daha yararlıdır.

Aynı Kişilik Özellikleri; olanların bir grupta toplanmaları, o grubu verimsiz kılar. Bütün çekingenlerin bir grupta, bütün konuşkanların bir grupta toplanması durumunda o grup kilitletir. Bu nedenle kişilik açısından grup heterojen olmalıdır.

Sosyoekonomik düzey ölçüt alındığında, homojenlik söz konusudur, çünkü farklı sosyoekonomik düzeyden gelenlerin ihtiyaçları, değerleri ve sorunları farklılık gösterir. Bu üyelerin birbirini anlaması ve empati kurması güç olur.

Grup oluşturulurken liderin fiziksel özellikleri dikkate alınmaz.

CEVAP A

47. Zeynep lise döneminde bulunduğu mesleki gelişim görevleri şunlardır; ilgi yeteneğe göre bir meslek kararı vermek, kararıyla ilgili eğitsel araştırmalar, planlamalar ve çalışmalar yapmak.

İş doyumunu ilgilendiği meslekteki hazzı ifade eder (B), meslek sonucu elde edebilecekleri mesleki değerlerdir (C), ekonomik kriteri ifadelendirilmemiş (D), kendi özellikleriyle meslekler arasında ayrım yapabilmektedir (E)). Parçada içinde bulunduğu mesleki gelişim görevlerini başarmak olan mesleki olgunluk kavramı üzerinde durulmuştur.

CEVAP A

48. Mesleki ve eğitsel yönetmelerde en önemli referans noktası yetenek daha sonra ilgidir. Buna göre tablodaki yetenek puanları incelendiğinde sözel ve sayısal yetenek puanların daha fazla olduğu gözlenmektedir. İlgili yüzdelerinde ise sayısal yeteneğe karşılık gelen fen bilimleri ilgisinin daha yüksek olduğu gösterilmiştir. Bu sebeple Ahmet'in sayısal bir alan seçmesi gerekmektedir. Bu nedenle "Mühendislik" alanını tercih etmesi uygundur.

CEVAP E

49. A seçeneğindeki Roe-psikolojik ihtiyaçlar, B ve D Super-gelişim, yaşamböyü-benlik, D (Ohara kuramı-Erickson'un kriz kuramı), E (Gottfredson-meslek-daraltma-uzlaşma)söz konusudur. Soruda ifade edilen yaklaşımın kariyer danışmanlığı sürecinde yukarıdaki aşamalara göre (bireyi tanı-meslekleri tanı-karar verme) Parsons'un Özellik Faktör Kuramı'yla paralel olduğu ifade edilebilir.

CEVAP C

50. Karar verme stratejisi (1993) Y. Kuzgun 'a göre "mantıklı karar", "bağımlı karar", "içtepisel karar", "bağımsız karar" olarak sınıflandırılmıştır. Parçaya göre Yiğit tüm tercihlerini rehber öğretmenin yapmasını isteyerek "bağımlı karar" vermiştir.

CEVAP E

51. Soruda verilen bilgiler ışığında Kerem'in uzun yıllar Türkiye ve Avrupa Birliği ile ilgilendiği görülmektedir. İlgili etkinliklerle zaman harcamayı gerektirir. "Televizyonda Avrupa Birliği-Türkiye konulu bir haber izlemesi, merak edip konuyla ilgili gazete haberlerini ve internet yazılarını da takip etmesi;ayrıca okuduğu bölümde seçmeli ders olarak "Türkiye-Avrupa Birliği ilişkilerini seçmesi" bunu destekler.

CEVAP B

52. Kariyer Yapılandırma Kuramı kariyer dünyasının kişisel ve sosyal yapılandırma aracılığıyla nasıl oluşturulduğu ile ilgilienmektedir. Kuramda bireylerin söz konusu yapılandırmalar aracılığıyla mesleki davranışlarını nasıl anlam yükledikleri ve bu davranışlarını nasıl yönlendirdikleri açıklanmaya çalışılmaktadır. Kariyer Yapılandırma Kuramı, Super'in (1957) Mesleki Gelişim Kuramı'nı çok kültürlü toplumlara ve küresel ekonomideki değişimlere uyum sağlayacak şekilde güncelleyen ve geliştiren bir kuramdır. Kariyer Yapılandırma Kuramı'nın kurucusu olan Mark L. Savickas'tır.

CEVAP E

53. Rehberlik ve psikolojik danışmada hizmetlerinin gelişim sürecinde iki model ve dört yaklaşım ortaya çıkmıştır. 1. Geleneksel model 2. Gelişimsel model Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinde dört yaklaşım bulunmaktadır. Bunlar kriz, tedavi edici, önleyici ve gelişimsel yaklaşımlardır.

1. Kriz Yaklaşımı: Bir kriz ortaya çıktığında müdahale etmeye yönelik hizmetlerdir. Krizin oluşturduğu etkileri ortadan kaldırma veya azaltma amaçlanmaktadır.

2. Tedavi Edici Yaklaşım: Olumsuz istenmeyen durumlara ve bireylerin yaşadıkları sorunlara odaklanan hizmetlerdir.

3. Önleyici Yaklaşım: Ortaya çıkması muhtemel olan problemlerin ortaya çıkmasını önlemeye dönük hizmetlerdir.

4. Gelişimsel Yaklaşım: Bireyin içinde bulunduğu gelişim dönemine ait gelişim görevlerini yerine getirmesine destek olmayı amaçlayan hizmetlerdir. Bu yaklaşımda bireyin gelişimsel ihtiyaçları karşılanmaya ve bireyin tüm alanlarda gelişimine destek olmaya çalışılmaktadır. Gelişimsel yaklaşım kriz, tedavi edici ve önleyici yaklaşımları da içermektedir.

Gelişimsel yaklaşım hepsine tepki olarak doğmuştur fakat hepsini bütünleyen, tamamlayan bir yapıya sahiptir.

CEVAP C

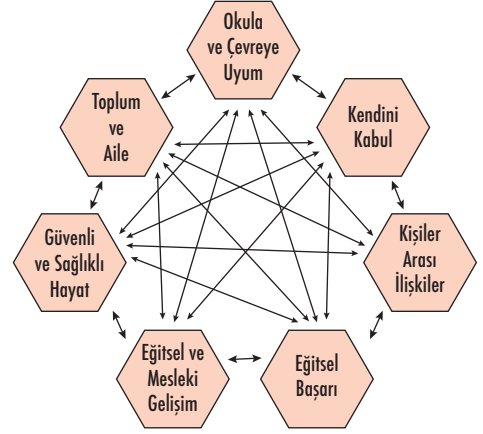
54. Geleneksel ve gelişimsel rehberliğin karşılaştırılması aşağıdaki grafikte gösterilmiştir.

Geleneksel ve Gelişimsel Rehberliğin Karşılaştırılması	
Geleneksel rehberlik anlayışı	Gelişimsel rehberlik anlayışı
<ul style="list-style-type: none"> • Psikolojik danışma kuramlarını temel alır. • Problem (kriz) odaklı yardım hizmeti vardır. • Bilgi verme ve yöneltme ekseninde odaklanır. • Zaman çizelgesi ile sınırlıdır. • Problemlili öğrencilere yöneliktir. • Uzmanlık hizmetine odaklıdır. • Görev yönelimlidir. • Tepkiseldir. • Öğretimden ayrıştırılmıştır. • Profesyonel müdahale vardır. • Var olanı koruma ve sürdürme esastır. • Bağımsız uygulamalar vardır. • Genele ve yapılandırılmış hedefler vardır. • Yoğunluk ortaöğretim kademesindedir. • Birçok kurumda uygulanabilir (Sağlık endüstri). 	<ul style="list-style-type: none"> • Gelişim kuramlarını temele almaktadır. • Gelişimi destekleyici odaklı hizmet vardır. • Bireyin tüm gelişim alanlarına yöneliktir. • Program bütünlüğü içindedir. Sürekli ve sürekli. • Tüm öğrencilere yöneliktir. • Öğretmen odaklıdır. (sınıf rehber öğretmeni) • Hedef yönelimlidir. • Yaratıcı ve esnekler. • Öğretimle kaynaştırılmıştır. • Profesyonel hizmet vardır. • Var olanı değerlendirme ve geliştirme esastır. • Sürekli aşamalı, ardışık uygulamalar vardır. • Ölçülebilir hedef davranışları vardır. • Tüm öğretim kademelerinde yoğunlaşılır. • Sadece eğitim kurumlarında uygulanır.

A seçeneğinde verilen program odaklıdır ifadesi geleneksel yaklaşımda yoktur. Bu yaklaşımda anlık soruna yönelik çalışmalar yoğunluktadır. Oysa gelişimsel yaklaşımda önce program hazırlanır, kazanımlar öğrenciye kazandırılmaya çalışılır.

CEVAP A

- 55.

Yukarıda verilen grafikte Kapsamlı Gelişimsel Rehberlik Programında öğrenciye kazandırılmak istenen yeterlilikler verilmiştir.

CEVAP E

56. A seçeneğinde zekâ ile başarı arasında pozitif (+1) korelasyon
 B seçeneğinde spor yapma ile sağlık arasında pozitif (+1) korelasyon
 C seçeneğinde verilen uzun boy ile başarı arasında nötr (0) korelasyon
 D seçeneğinde verilen dikkat ile unutmada arasında negatif (-1) korelasyon
 E seçeneğinde verilen hatırlama ile unutmada arasında negatif (-1) korelasyon vardır.

CEVAP C

57. Ki Kare Testi yapılan bir araştırmada gözlenen ve beklenen durum arasında önemli bir farkın olup olmadığını belirlemek, hipotezi test etmek için kullanılır.

CEVAP C

58. Psikolojik danışma ve rehberlikte etik ilkeler çerçevesinde (A) psikolojik danışman danışanın hazır olmasını beklemelidir, aksi halde öğrencinin benlik saygısı olumsuz etkilenebilir. (B) Test sonuçları öğrencilere psikolojik danışma yardımı sunarak verilebilir ve böylelikle bireyin kendini anlaması sağlanır. (C) Test sonuçlarıyla ilgili yapılacak değerlendirmelerde veya hangi çalışmalarda kullanılacaksa bu danışanın bilgisi dahilinde ve gönüllüğüne uygun olmalıdır. (E) Uzmanlık isteyen testler örneğin, zekâ testleri gibi testler kliniklerde ve uzman kişiler tarafından kullanılmalı ve yorumlanmalıdır. (D) seçeneğinde verilen öğrencideki olumsuz bir durumla ilgili önce hazır olmasına bakılarak öğrenci bilgilendirilmelidir.

CEVAP D

59. Parçada verilen durumda öğrencisinin bilgisini sızdıran psikolojik danışman etik çerçevesinde sorumsuz davranmıştır ve gizliliği ihlal etmiştir. (A) Mesleki sorumluluğuna dikkat etmediği için mesleğine zarar vermiştir, (B) ve böylelikle meslek üyesi olduğu için kendisine zarar vermiştir bu durumda (C) özel bilgileri paylaşıldığı için danışman zarar görmüştür. Sonuç olarak (D) danışman bireysel ve toplumsal sorumluluklarını yerine getiremediğinden (E) de verilen ifade doğrudur Çünkü bu sebeplerden dolayı danışman etik davranmamıştır.

CEVAP E

60. Parçada Suriye'den Türkiye'ye zorunlu göç eden Muhammed yabancılaştığından dolayı kendini yalnız ve mutsuz hissettiğinden bahsedilmiştir. Bu amaçla psikolojik danışmana gitmiş psikolojik danışmanın söylemiş olduğu ücreti karşılayamamıştır. Bu durumda psikolojik danışman Sinan Bey'in etik ilkeler çerçevesinde yapması gereken Pdr-Der tarafından şu şekilde belirtilmiştir: "Psikolojik danışmanlar, ödeme gücü düşük olan kişilere, benzer hizmetleri parasız ya da çok az bir ücretle sağlayan sosyal yardım ya da kamu kuruluşlarına gidebilmeleri konusunda yardımcı olurlar. "

CEVAP A

61. Atatürk'ün 1923 yılında söylediği söze göre millî eğitimin amacı bireyin kendisine ve topluma yararlı olmasını sağlamaktır. Bu amaç için eğitimin planlanması gerektiği ifade edilmektedir. C seçeneğindeki "Rehberlik bireye ve topluma karşı sorumludur ilkesi vurgulanmaktadır.

CEVAP C

62. Parçaya göre Murat yanlış tercihlerinden dolayı pişmanlık duymuştur, yani Murat'a yöneltme hizmeti iyi verilememiştir. Rehber öğretmenin Murat'ın bu pişmanlığı sonrası mezunların durumlarını da takibe alması, onlara sunulan rehberlik hizmetlerinin ne derece etkili ya da başarılı olduğunu öğrenmeye çalışması rehberliğin izleme hizmetinin doğrudan bir sonucudur.

CEVAP C

63. Parçaya göre Elif bölümünü bitirdikten sonra iş bulamayınca psikolojisi bozulmuştur. Bu durumda Elif'in A seçeneğinde olduğu gibi kaygı duyduğu, böylelikle mutsuz olduğu, (E), başarısız olduğu (D), öz güven eksikliği yaşadığı (C) söylenebilir. B seçeneğinde mesleki doyumunun düşük olduğu söylenemez. Çünkü mesleki doyum, bir kişinin işinden ya da mesleğinden hoşnut olma düzeyidir. Elif çalışmamaktadır bu yüzden mesleki doyumuyla ilgili bir bilgi söylenemez.

CEVAP B

64. Mevlana'nın sözüne göre bireyler elinde olanın kıymetini bilmeli, kanaatkâr olmalı, kendini ve çevresini olduğu gibi kabul etmelidir. İnsancıl Kuram'a göre bu görüş "kendini kabul" olarak ifade edilir.

CEVAP B

65. Sınıf rehber öğretmeni Ahmet Bey 10 A sosyal sınıfı içinde yaşadığı bir sıkıntısını dile getirmekte; ders işlerken verim alamadığını belirtmektedir. Bu durumda psikolojik danışmandan yardım alır daha sonra bunu uygular, uyguladıktan sonra verim alır. Bu görüş rehberliğin tamamlayıcı işleviyle açıklanabilir.

CEVAP C

66. Öncüllerde verilen bilgilere göre

- I. Okula uyum-Eğitsel
- II. Sınav kaygısı ve baş etme yolları-Eğitsel
- III. Etkin zaman kullanımı-Eğitsel
- IV. Öfke kontrolü-Kişisel-Sosyal
- V. Olumlu sosyal davranış-Kişisel-sosyal
- VI. Mobbing (iş yerinde şiddet ve istismar)-Mesleki-Kişisel sosyal rehberlik kapsamındadır.

CEVAP B

67. Soruda Sadık Bey öğrencilerinin meslekler hakkında yeterli bilgi sahibi olmadığını gözlemlemiştir. Bu durumda öğrencilerin ihtiyaç duyduğu konular ortaktır, bu yüzden grup rehberlik yapılması daha uygundur. Rehberlik hizmetlerinde yürütülen grup çalışmalarının temel amacı birden fazla öğrenciye aynı anda hizmet sunmak ve öğrencilerin tümünün sunulan bu hizmetten yararlanmasını sağlamaktır.

CEVAP A

68. Parçada bir problem durumunun varlığından bahsedilmektedir. Okul korkusu ilk olarak 1913'te Jung tarafından tanımlanmıştır, bu korku duygu durum bozukluklarının erken bir işareti olarak değerlendirilir. Bu problem durumunu aşma uzmanlık gerektirir. Bu yüzden sorumluluk psikolojik danışmana aittir.

CEVAP C

69. Parçaya göre Melek duygusal bir sorun yaşamaktadır; anne-babasının boşanma aşamasına geldiğinden dolayı üzüntü ve endişe yaşamaktadır. Uzmanlık gerektiren bu durumda sınıf rehber öğretmeni olumsuz bir durum ortaya çıkmasını engellemek için öğrenciyi psikolojik danışmana gitmesi hususunda cesaretlendirmelidir.

CEVAP E

70. Parçaya göre Melek duygusal bir sorun yaşamaktadır; anne-babasının boşanma aşamasına geldiğinden dolayı üzüntü ve endişe yaşamaktadır. Uzmanlık gerektiren bu durumda sınıf rehber öğretmeni olumsuz bir durumun ortaya çıkmasını engellemek için öğrenciyi psikolojik danışmana yönlendirmelidir.

CEVAP E

71. Hümanistik yaklaşıma göre birey özgürdür ve kendi seçimlerini kendi nitelik, istek ve beklentilerine göre kendisi yapar. Dolayısıyla B seçeneğindeki "sosyal beklentilere uygun davranma"da bireyin seçim hakkı elinden alınmıştır. Bu yüzden B seçeneği insancıl bakış açısını yansıtmaz.

CEVAP B

72. Günlük yaşamda kullanılan pek çok söz ve soru farkında olmaksızın iletişim engeli içerebilir. A seçeneğinde göz dağı vermek, B seçeneğinde olumsuz etkileme, D seçeneğinde kızmak, E seçeneğinde yersiz yere güven vermek iletişim engeli içermektedir. C seçeneğinde ise öğretmenin öğrencisine yardımcı olmasında olumlu, sağlıklı bir iletişim söz konusudur.

CEVAP C

73. Parçaya göre söz konusu Mehmet'in durumuyla ilgili olarak A seçeneğinde "daha çok çalış" demek öğüt vermektir ve iletişim engeli içerir. B seçeneğindeki çalışıp çalışmadığını araştırmak iletişimde güven vermeyen bir tutumdur. C ve D seçeneğindeki "söylemek" öğrenci için olumsuz bir tutumdur ve sağlıklı bir iletişimidir. E seçeneğindeki "çalışma yöntemiyle ilgili sorunların neler olduğunu öğrenciyle tespit etme" rehberlikte demokratik ve insancıl anlayışın gereğidir, dolayısıyla rehberliğe uygundur.

CEVAP E

74. A seçeneğinde belirtilen birey ve grup rehberliğinin, B, C, E seçeneğinde verilen bireyle ve grupla danışmanın özelliğidir. D seçeneğinde verilen görev psikolojik ve danışma ve rehberliğin ortak amacıdır.

CEVAP D

75. Okul psikolojik danışmanına gelen öğrenciler çoğu kez başarılı olamadığını, karar veremediğini, arkadaşları ile olumlu ilişkiler kuramadıklarını ve kendilerine herkesin söylediğinden farklı bir şeyler söylemelerini danışmandan beklerler. İfade edilen problemler genellikle kendilerinin farkında olmadığı içsel çatışmaların yansımalarıdır. İçsel sorunların ortaya çıkarılması psikolojik danışma sürecini zorunlu kılar.

CEVAP C